

Dosarul nr. 2rac-107/22
2-20030983-01-2rac-13052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Mardari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, A. Malîi, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon-Teh”, Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon-Teh”, Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon-Teh”, Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos” și a fost menținută hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 03 martie 2020 SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantele au indicat că, în perioada lunilor iulie-noiembrie a anului 2011 au efectuat livrări de produse informaționale software către companii nerezidente, după cum urmează: SRL „Turbilon Teh” a reflectat în

declarațiile privind TVA în perioadele fiscale L/07/2011 și L/11/2011 livrări impozabile la cota zero în adresa unei companii nerezidente, cu valoarea de 2 015 450 dolari SUA, ce constituia 23 115 600 lei, inclusiv TVA în sumă de 3 852 600 lei, iar altei companii nerezidente, cu valoarea de 3 350 000 dolari SUA, ce constituia 39 925 300 lei, inclusiv TVA în sumă de 6 654 216,67 lei, în total urmau a fi restituite TVA în mărime de 10 506 816,67 lei.

Au menționat că, SRL „Clasic SV” a relatat în declarațiile privind TVA în perioada fiscală L/08/2011 și L/11/2011 livrări impozabile la cota zero în adresa unei companii nerezidente, cu valoarea de 3 680 880 dolari SUA, ceea ce constituia 41 731 977 lei, inclusiv TVA în sumă de 6 955 329 lei, și respectiv produse cu valoarea de 3 400 000 dolari SUA, ceea ce constituia 40 385 540 lei, inclusiv TVA în sumă de 6 730 923 lei. În total, urmau a fi restituite TVA în mărime de 13 686 252 lei.

Au mai indicat că, SRL „Neaos” a reflectat în declarația privind TVA în perioada fiscală L/09/2011 o livrare impozabilă la cota zero în adresa unei companii nerezidente, cu valoarea de 3 100 000 dolari SUA, ce constituia 37 170 240 lei, inclusiv TVA în sumă de 6 195 040 lei.

Reclamantele au precizat că, pe durata anilor 2014-2015, au depus mai multe cereri la Serviciului Fiscal de Stat cu cereri de restituire a TVA pentru livrările la export la cota zero, însă au primit refuz, fiind invocate diverse motive, care ulterior, au făcut obiectul examinării în instanța de judecată.

Au notat că, în urma adresărilor către SFS cu cerere de a li se rambursa sumele TVA la exportul de mărfuri și servicii, SFS nu doar că, a refuzat să restituie sumele de TVA, dar a inițiat și un control indirect la toate cele trei companii reclamante.

Reclamantele au subliniat că, în rezultatul controalelor efectuate, SFS ilegal și nejustificat a emis deciziile nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7 din data de 17 octombrie 2016 prin care nu doar că a refuzat restituirea TVA către companiile reclamante, dar a anulat TVA din conturile companiilor, după cum urmează: reclamantei SRL „Turbilon-Teh” i-a fost micșorat (anulat) TVA destinat trecerii în cont cu 5 385 034 lei; reclamantei SRL „Clasic SV” i-a fost micșorat (anulat) TVA destinat trecerii în cont cu 11 483 872 lei; reclamantei SRL „Neaos” i-a fost micșorat (anulat) TVA destinat trecerii în cont cu 5 610 731 lei.

Astfel, prin acțiunile sale SFS, nu a restituit sumele TVA solicitate spre restituire, dar și a încasat de pe conturile companiilor reclamante sumele TVA indicate în deciziile date, companiile fiind în imposibilitate de a solicita restituirea sumelor datorate de SFS în contul TVA, pentru exportul de mărfuri și servicii în lipsa acestor sume.

Reclamantele au susținut că, la data de 09 februarie 2017, s-au adresat în instanța de contencios administrative, solicitând anularea deciziilor SFS din data de 17 octombrie 2016, prin care au fost anulate sumele TVA, cerute spre restituire de la exportul de servicii și mărfuri.

Au menționat că, prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, instanța de contencios administrativ a admis cererea de chemare în judecată a companiilor reclamante și a anulat deciziile nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7, emise de SFS la 17 octombrie 2016, prin care companiilor reclamante le-au fost radiate sumele indicate supra ale TVA la export.

Reclamantele au indicat că, în motivarea hotărârii sale, instanța a examinat în

detalii și a combătut toate motivele invocate de SFS pentru a refuza restituirea către companiile reclamante a sumelor TVA la exportul serviciilor și mărfurilor, precum și radierea acelor sume din conturile TVA ale companiilor.

Au subliniat că, hotărârea din data de 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a devenit definitivă și irevocabilă, drept urmare a emiterii deciziei din 06 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Reclamantele au mai susținut că, deoarece deciziile nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7, emise de SFS la 17 octombrie 2016, prin care le-au fost radiate sumele TVA la export, au fost anulate de instanța de judecată, la 26 noiembrie 2019 s-au adresat către SFS cu o cerere privind restituirea sumelor de bani, ce reprezintă TVA la export, inclusiv sumele TVA, pe care SFS le-a încasat prin deciziile, care au fost anulate de instanța de judecată.

La data de 06 decembrie 2019, reclamantele repetat au solicitat restituirea sumelor TVA la exportul de mărfuri, inclusiv ale celor anulate de instanța de judecată, însă SFS a refuzat restituirea sumelor TVA solicitate, invocând aceleași motive de refuz, care au făcut obiectul examinării în instanța de judecată. Mai mult decât atât, SFS s-a referit la termenul de prescripție de 6 ani, argument absolut nejustificat prin prisma hotărârii judecătorești din 31 martie 2017.

Au indicat că, prin deciziile nr. 31 din 30 ianuarie 2020, 39 și 40 din 06 februarie 2020, SFS a respins cererile reclamantelor de a restitui sumele TVA la export.

Consideră că, SFS refuză deliberat executarea hotărârii din 31 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care au fost anulate deciziile nr. 973/2/7, 974/2/7 și 975/2/7, emise de SFS la 17 octombrie 2016. Iar, prin refuzul restituirii sumelor TVA către companiile reclamante, acestea sunt prejudiciate material, deoarece nu-și pot recupera sumele TVA.

Au comunicat reclamantele că, la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, au suportat prejudiciu după cum urmează: SRL „Turbilon-Teh” suma TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016 în mărime de 5 385 034 lei; SRL „Clasic SV” suma TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016 în mărime de 11 483 872 lei; și SRL „Neaos” suma TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016 în mărime de 5 610 731 lei.

De asemenea, prin nerestituirea sumelor TVA către reclamante, urmează a fi încasată dauna materială, calculată conform art. 176 alin. 3) Cod fiscal, conform căruia, dacă suma plătită în plus și suma care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituită n-au fost restituite în termen de 45 de zile de la data primirii cererii de către SFS sau în alt termen prevăzut de legislația fiscală, contribuabilului i se plătește o dobândă, calculată în funcție de rata de bază, stabilită de BNM în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operațiunile de politică monetară pe termen scurt, pentru perioada cuprinsă între data primirii cererii și data compensării de către Trezoreria de Stat.

În acest sens reclamantele consideră că, instanța de judecată urmează să oblige pârâtul să restituie următoarele sume cu titlu de daune: către SRL „Turbilon-Teh” suma de 2 535 539 lei; către SRL „Clasic SV” suma de 5 228 936 lei; către SRL „Neaos” S.R.L suma de 2 610 834 lei.

Totodată, reclamantele consideră că le este încălcat dreptul protejat de Articolul 6 CEDO și Articolul 1 Protocol nr. 1 CEDO, deoarece SFS refuză să restituie sumele TVA solicitate de companiile reclamante.

Mai mult decât atât, prin refuzul SFS de a-și onora obligațiile legale de restituire a TVA companiilor reclamante, ultimele nu urmează să inițieze proceduri suplimentare pentru a constata încălcarea drepturilor sale convenționale, în acest sens CEDO expunându-se în felul următor: persoană în favoarea căreia s-a pronunțat o hotărâre împotriva statului nu trebuie în mod normal să inițieze o procedură diferită pentru a obține executarea silită a hotărârii (Metaxas împotriva Greciei, nr. 8415/02. pct. 19, 27 mai 2004). O astfel de hotărâre trebuie notificată în mod corespunzător autorității în cauză a statului pârât, care în consecință este în măsură să facă toate demersurile necesare pentru a se conforma hotărârii sau pentru a o comunica altei autorități a statului, competente pentru chestiunile legate de executarea hotărârilor judecătorești. Este vorba despre un element deosebit de important într-o situație în care, ca urmare a complexității și suprapunerii posibile a procedurilor de aplicare voluntară sau de executare silită, justițiabilul poate în mod rezonabil să aibă îndoieli legate de autoritatea care este responsabilă în materie (Ăkachev împotriva Rusiei, nr. 30616/05. pct. 21, 12 iunie 2008).

Totodată, persoana față de care statul are o creanță în temeiul unei hotărâri poate fi nevoită să efectueze anumite demersuri procedurale pentru a obține recuperarea acesteia, fie în cadrul aplicării voluntare a hotărârii, fie în cadrul procedurii executării silite (Chvedov împotriva Rusiei, nr. 69306/01. pct. 29-37, 20 octombrie 2005). Nu este nerezonabil așadar ca administrația să ceara persoanelor în cauză documente suplimentare, de exemplu datele lor bancare, pentru a permite accelerarea executării unei hotărâri (Kosmidis și Kosmidou împotriva Greciei, nr. 32141/04. pct 24, 8 noiembrie 2007). 4 Obligația de cooperare care le revine creditorilor nu trebuie să depășească totuși strictul necesar și, în orice caz, nu exonerează administrația de obligația pe care i-o impune convenția -de acțiunea din inițiativă proprie și în termenele prevăzute, bazându-se pe informațiile de care dispune, pentru a onora hotărârea pronunțată împotriva statului (Akachev, citată anterior, pct. 22).

Prin urmare, autoritățile statului sunt cele cărora le revine în primul rând sarcina de a garanta executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva statului, începând cu data la care hotărârea devine obligatorie și executorie. Indiferent de complexitatea procedurilor de executare sau a sistemului bugetar, statul este în continuare obligat de convenție să garanteze oricărei persoane dreptul la executarea, într-un termen rezonabil, a hotărârilor obligatorii și executorii pronunțate în favoarea acesteia.

Au relevat că, prejudiciul material rezultat din refuzul SFS de a restitui sumele TVA la export constituie: SRL „Turbilon-Teh” suma TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016, în mărime de 5 385 034 lei; SRL „Clasic SV” suma TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016, în mărime de 11 483 872 lei; SRL „Neaos” suma TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016, în mărime de 5 610 731 lei.

Reclamantele au declarat că, prejudiciul material cauzat prin refuzul restituirii TVA constituie după cum urmează: SRL „Turbilon-Teh”, în mărime de 2 535 539 lei;

SRL „Clasic SV”, în mărime de 5 228 936 lei; SRL „Neaos”, în mărime de 2 610 834 lei.

Au mai invocat că, prin refuzul SFS de a restitui TVA la export și încasarea abuzivă a TVA de la companiile reclamante, a fost cauzat și prejudiciul moral, după cum urmează: SRL „Turbilon-Teh”, în mărime de 1 000 000 lei; SRL „Clasic SV”, în mărime de 2 000 000 lei; SRL „Neaos”, în mărime de 1 000 000 lei.

Au solicitat, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin neexecutarea hotărârii; încasarea din contul Ministerului Justiției, solidar cu Serviciul Fiscal de Stat a prejudiciului rezultat din refuzul SFS de a restitui sumele TVA la export după cum urmează: încasarea în beneficiul SRL „Turbilon-Teh” sumei TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016 în mărime de 5 385 034 lei, a prejudiciului material în sumă de 2 535 539 lei și a prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei; încasarea în beneficiul SRL „Clasic SV” a sumei TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016, în mărime de 11 483 872 lei, a prejudiciului material în sumă de 5 228 936 lei și a prejudiciului moral în mărime de 2 000 000 lei; încasarea în beneficiul SRL „Neaos” a sumei TVA nerambursată urmare a anulării deciziei SFS din 17 octombrie 2016, în mărime de 5 610 731 lei, a prejudiciului material în sumă de 2 610 834 lei și a prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei; încasarea în beneficiul SRL „Turbilon-Teh, FPC „Clasic SV” și SRL „Neaos” a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă.

La 11 februarie 2021 SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”, reprezentată de avocatul Victor Munteanu au depus apel nemotivat, iar la 28 mai 2021 apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 21 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins declarat de SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV”, SRL „Neaos”, și a fost menținută hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată inferioare au stabilit că, din conținutul circumstanțelor și argumentelor invocate de către reclamante în acțiune, se deduce cu certitudine faptul că acestea invocă pretenții cu privire la executarea unor acte administrative distincte față de actele administrative anulate prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Astfel, prin deciziile nr. 973/2/7, nr. 974/2/7 și nr. 975/2/7 din 17 octombrie 2016 asupra cazului de încălcare fiscală comise de către companiile reclamante, în temeiul art. 249 alin. (1) lit. a) Cod fiscal, s-a dispus aplicarea de sancțiune fiscală și/sau încasarea de impozit, taxă, calculate suplimentar, de majorare de întârziere, însă în partea ce ține de cererile depuse de către SRL „Neaos”, SRL „TurbilonTeh” și SRL „Clasic SV” privind solicitarea restituirii sumei TVA din buget în baza art. 101 alin. (5) Cod fiscal, pentru perioadele fiscale indicate, acestea sunt distincte și nu au constituit obiectul examinării în instanța de judecată.

Iar, prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani au

fost anulate deciziile asupra cazului de încălcare a legislației, și nu deciziile privind refuzul restituirii sumelor TVA din buget în privința SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”.

Instanțele de judecată inferioare au reținut că, prin decizia nr.15/01/T/730 din 20 noiembrie 2015 Serviciul Fiscal de Stat a respins cererea de solicitare a restituirii sumelor TVA din buget depusă de SRL „Neaos”; prin decizia nr. 15/01/T/703 din 05 noiembrie 2015, Serviciul Fiscal de Stat a respins cererea de solicitare a restituirii sumelor TVA din buget depusă de SRL „Turbilon Teh”; prin decizia nr. 15/01/T/702 din 05 noiembrie 2015 Serviciul Fiscal de Stat a respins cererea de solicitare a restituirii sumelor TVA din buget depusă de SRL „Clasic SV”, decizii care nu au fost contestate de către reclamante în instanța de judecată, respectiv există prezumția incontestabilă că acestea sunt legale și întemeiate.

Având în vedere acestea, s-a constatat că, partea dispozitivă a hotărârii din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani este clară și a fost executată integral de către Serviciul Fiscal de Stat în textul pronunțat, iar reclamantele, în cazul în care considerau că instanța de judecată nu s-a expus asupra unor solicitări sau conține formulări neclare, fie nu este clar sensul hotărârii, precum și în cazul în care există dificultăți în executarea hotărârii, urmau să formuleze cererile în ordinea și modul prevăzut de art. 250, 251 CPC.

Prin urmare, instanțele de judecată inferioare au conchis că, SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos” nu au demonstrat suportarea prejudiciului material în mărimea solicitată, pretins a fi suportat ca urmare a hotărârii din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, și, totodată, nu au motivat mărimea prejudiciului moral solicitat.

La 21 aprilie 2022 SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului reprezentantul recurentelor a indicat că, instanța de apel eronat și fără nici un temei legal a considerat că, odată cu anularea penalităților, amenzilor și sumelor TVA calculate spre a fi achitate de către companiile reclamante, în perioada lunilor martie-aprilie 2019, chiar și fără înștiințarea contribuabililor și a permisiunii SFS din septembrie 2019 de a restabili sumele TVA radiate prin actele administrative ale SFS din anul 2016 și care ulterior au fost anulate prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a devenit irevocabilă la 06 martie 2019, companiilor reclamante nu li s-a încălcat dreptul la executarea unei hotărâri definitive într-un termen rezonabil. Iar, în ceea ce ține de restituirea sumelor TVA, care au fost anterior anulate, acestea nu trebuiau achitate companiilor, deoarece aceste circumstanțe nu au constituit obiectul examinării în procedura contencioasă pre-citată.

A menționat că, prin hotărârea din 31 martie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, recurentele au obținut o așteptare legitimă, în temeiul Art. 1 Protocol nr. 1 CEDO, că le va fi restabilit TVA în cont și li se vor restitui sumele TVA, aferente exportului, așa cum au solicitat anterior de mai multe ori.

Reprezentantul recurentelor a susținut că, urmare a constatării tuturor

circumstanțelor aferente exportului SFS și a ilegalității radierii TVA aferent exportului, din conturile recurentelor, dar și combaterii tuturor argumentelor nefondate sau dubiilor, care au stat la baza deciziilor de refuz de restituire a TVA, aferent exportului, SFS urma să întreprindă următorii pași: să execute desinestătător hotărârea irevocabilă prin restabilirea TVA în contul recurentelor și să restituie/achite TVA, aferent exportului.

A subliniat că, prin obținerea unei decizii definitive în favoarea lor, recurentele se așteptau ca autoritățile statului să îndeplinească obligațiile pozitive de a nu le priva de bunurile sale, în speță, materializate prin trecere în cont a TVA la export și restituirea acestora în beneficiul recurentelor.

Reprezentantul recurentelor a precizat că, din momentul devenirii irevocabile a hotărârii din 31 martie 2017, recurentele nu au fost informate în nici un mod despre faptul executării acesteia, prin trecerea în cont a TVA aferent exportului, anularea amenzilor și penalităților și restituirea TVA aferent exportului.

Astfel, a remarcat că, abia în august 2019, recurentele, urmare a adresării către SFS, au fost informate despre faptul că sumele calculate au fost anulate, iar ulterior, prin scrisoarea din 11 septembrie 2019, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău, a permis restabilirea în evidența contabilă a entităților, a sumelor TVA, anterior radiate.

Prin urmare, reprezentantul recurentelor a afirmat că, recurentele, până în luna septembrie 2019 nu au fost informate în nici un mod despre acțiunile SFS, în privința executării hotărârii din 31 martie 2017, iar legislația existentă nu conține nici o normă clară, certă și previzibilă, care ar fi putut sugera companiilor recurente să-și treacă singure în cont TVA, anterior anulat, sau care să reglementeze procedura restabilirii în cont în baza hotărârilor judecătorești irevocabile.

A notat că, de facto, autoritățile statului invocă faptul că recurentele urmau să-și înscrie singure în cont TVA, în lipsa oricăror prevederi legale, care le-ar fi permis aceasta, respectiv, companiile recurente nu au executat hotărârea judecătorească.

A mai indicat că, în lipsa informării companiilor recurente, despre trecerea în cont a TVA, urmare a anulării deciziilor administrative și a prevederilor legale care ar fi permis înscrierea în cont a TVA din propria inițiativă, instanțele de judecată inferioare au trecut sarcina executării unei părți a hotărârii din 31 martie 2017 pe seama companiilor recurente, fără a indica norma legală în baza căreia s-a ajuns la o astfel de concluzie.

Reprezentantul recurentelor a comunicat că, deși acestea au primit permisiunea de a restabili TVA în cont, după luna septembrie 2019 se așteptau să le fie restituit/achitat TVA în cont, aferent exporturilor, această așteptare rezultând din faptul că, la acel moment nu au fost notificate despre acțiunile întreprinse de către SFS în vederea executării hotărârii din 31 martie 2017. Or, pornind de la jurisprudența CEDO, era firesc ca autoritățile statului să implementeze mecanismele eficiente de satisfacere a așteptărilor companiilor recurente.

A susținut că, chiar dacă companiile recurente se așteptau la restituirea sumelor TVA aferent exporturilor din partea SFS, din propria inițiativă, la 26 noiembrie 2019 s-au adresat la SFS cu cererea de a li se restitui suma TVA, aferent exportului, inclusiv sumele TVA pe care SFS le-a încasat prin deciziile anulate de instanța de judecată.

La 21 iunie 2022, SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu, au depus recurs suplimentar.

În motivarea recursului suplimentar, reprezentantul recurentelor a indicat că, la 09 noiembrie 2021, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, companiile recurente au formulat cereri de atragere în calitate de intervenienți accesorii a persoanelor terțe, Oleg Gonța, unic asociat și fondator al primei companii și a aceluiași Oleg Gonța, în calitate de reprezentant al Lilei Ivanov, unic asocial al SRL „Neaos”.

A menționat că, cererile respective au fost formulate ca urmare a intentării procedurii de insolvență în privința companiilor respective, în perioada în care prezenta cauză se afla în examinare în instanța de apel.

Reprezentantul recurentelor a susținut că, deși cererile au fost înaintate instanței de apel la data indicată, au fost puse în discuție în ședința de judecată publică din data de 09 noiembrie 2022, iar președintele completului a anunțat că se va expune ulterior asupra cererilor formulate, însă nici în ședințele ulterioare, nici în decizia contestată, instanța de apel nu s-a expus în nici un mod asupra cererilor de intervenire în proces.

Prin notificarea din 16 mai 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 23, Vol III).

La 20 iunie 2022, Serviciul Fiscal de Stat a depus referința prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin poșta electronică, copia deciziei contestate la 04 martie 2022 (f.d.213, Vol II), fiind recepționată de către recurente la data de 04 martie 2022, fapt indicat și în cererea de recurs.

Astfel, recursul declarat la 21 aprilie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul cu motive suplimentare depus de către SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu la 21 iunie 2022, nu poate fi avut în vedere, întrucât acesta a fost formulat mult după termenul legal de declarare a recursului.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” și SRL „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Turbilon-Teh”, Societatea cu Răspundere Limitată „Clasic SV” și Societatea cu Răspundere Limitată „Neaos”, reprezentate de avocatul Victor Munteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic